

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р **Александър Светославов Василенко**,

НМА „Проф. Панчо Владигеров“

относно кандидатурата на доц. д-р **Елена Антонова Дикова** в конкурса за

заемане на академичната длъжност „ПРОФЕСОР“ по професионално

направление 8.3. Музикално и танцово изкуство,

обявен в ДВ. брой 82/14.10.2022 г.

Творческата биография на доц. д-р Елена Дикова впечатлява със своята съдържателност и реално високи професионални постижения.

Завършила е с отличие и златен медал Средно музикално училище “Любомир Пипков” в класа на проф. Милена Куртева. Дипломирана е със степен магистър в Национална музикална академия “Панчо Владигеров”, в класа по пиано на проф. Антон Диков. В периода 1993-1995, също при проф. Диков, е завършила специализация за професионална квалификация след магистър към НМА „Проф. Панчо Владигеров”. От 2015 г. е доктор по музикознание и музикално изкуство.

Специализирала е в майсторски класове във Франция при проф. Джей Готлиб (концертиращ пианист), проф. Оливие Гардон (професор във висше училище за музика Екол Нормал, Париж) и при проф. Марчело Абадо. През 1997 г., също във Франция, е завършила публичен курс по интерпретация при проф. Доминик Мерле (професор в Парижката национална консерватория).

От 1993 г. е хоноруван, от 2000 г. – последователно старши и главен асистент в Клавирна катедра, а от 2011 г. е член на катедра Пиано към ТКДФ на НМА „ Проф. Панчо Владигеров“. През 2017 г. е назначена на академичната длъжност доцент в същата катедра.

От 1993 г. е редовен преподавател по пиано в НМУ “Любомир Пипков”.

Концертира активно както в България, така и в редица европейски държави като Франция, Австрия, Р.С. Македония, Италия, Унгария, Чехия, Словакия, Сингапур. Била е солистка на Софийска филхармония, оркестъра

на БНР, Камерен ансамбъл “Софийски Солисти” и други оркестри в страната. Участвала е в различни музикални фестивали, между които „Софийски музикални седмици“, „Софийско лято“, „Дни на камерната музика Габрово“, „Аполония“, „Pianissimo“, „АмБъл Фестивал“ и др.

Реализирала е рецитални програми с изпълнения на крупни солови клавирни творби, както и множество камерни цикли - интегрално изпълнение на творбите на Равел за цигулка и пиано (с Теодора Христова); интегрално изпълнение на клавирните творби на Красимир Тасков за четири ръце (с проф. д-р Александър Василенко); изпълнение на клавирни квинтети и триа от Ц. Франк, А. Дворжак, С. Рахманинов, Д. Шостакович, Е. Елгар (първо изпълнение в България), Г. Арнаудов (световна премиера), В. Панчев. Има изпълнени редица рецитали с Христо Танев (виолончело), Теодора Христова (цигулка), Александър Василенко (пиано), Иво Калчев (пиано), Борислав Йоцов (кларинет), Кремена Ачева (флейта), Яна Михайлова (флейта) и др.

Направила е множество концертни и студийни записи в БНР: премиери на Клавирен концерт №4 от А. Йосифов, Георги Арнаудов – *Phantasmagorias IV Brahms versus Wagner*, както и първи изпълнения на творби в България (Соната за виола и пиано оп. 147 от Дмитрий Шостакович, транскрипция за виолончело (Д. Шафран), с Христо Танев - първи студиен запис на творбата в този състав в България, Е. Елгар – Клавирен квинтет ор. 84, А. Копланд – Сюита за две пиана „Били Хлапето“ и др.)

Има издадени два компактдиска - „Равел – Произведения за цигулка и пиано“ (с Теодора Христова, цигулка) и авторски компактдиск „Клавирните творби на Красимир Тасков за четири ръце“, съвместно с Александър Василенко, както и участие в авторския диск на Георги Арнаудов „Протичане и пребиваване“.

Била е член на жури на: Международен конкурс Прищина, Косово (2006), „Vivariano” – София (2016, 2018, 2019 и 2022), „Полихимния”- Скопие, Р.С. Македония (2019), „Пианофест”, Битоля, Р.С. Македония (2019); Международен онлайн конкурс „Winter music competition”; Трети международен конкурс „Сергей Михайлов“, Щип, Р.С. Македония (2022).

Провеждала е майсторски класове в различни градове в България и Р.С. Македония.

Член е на Фондация „Панчо Владигеров” от 2005 г. Има различни публикации в сп. Българско музикознание“, „Музикални хоризонти“, Алманах на НМА и др.

Развива активна дейност, свързана със съхраняване и разпространяване на изпълнителското наследство на проф. Антон Диков – участия в радио и телевизионни предавания (БНР, Радио „София“, Класик FM радио, БНТ, ТВ Евроком, ТВ „7 дни“ и др.); издадени CD с „Гега Ню“, два CD по проекти на НМА „Проф. П. Владигеров“; участие в серия концерти в памет на пианиста (Словакия, Чехия, Австрия, България); организация и участие в честване на 75 години от рождението на пианиста (зала НМА); проведени многократни срещи-разговори (НМА, АМТИ Пловдив, НУМТИ Бургас, Музикално училище „И. Николовски“ Скопие, Македония). Учредител е на награда „Антон Диков“ в националния конкурс „Панчо Владигеров“, Шумен.

Удостоявана е с дипломи за преподавателски принос и постижения във връзка с наградени участници от международни и национални конкурси в България и чужбина.

През 2019 г. е наградена със Златна лира от СБМТД за „Високи художествено-творчески постижения“.

Доц. д-р Елена Дикова предоставя следните наукометрични данни, в отделните групи от показатели съответстващи или значително надхвърлящи необходимия точков минимум:

Група от показатели А

Докторат, защитен на 05.10.2015 на тема „ТВОРЧЕСКИЯТ ПОДХОД КЪМ ЖАНРА КЛАВИРЕН КОНЦЕРТ В ИЗПЪЛНИТЕЛСКОТО ИЗКУСТВО НА АНТОН ДИКОВ“, диплома 75 / 06.10.2015 г.

За раздел А - 50 точки при необходими 50

Група от показатели В

Показател 5: Водещи творчески изяви, осъществени след придобиване на академичната длъжност „Доцент“:

1. Камерен концерт „Шедьоври от Франция“, съвместно с Христо Танев, (виолончело) – Международен фестивал „Дни на камерната музика“,

Габрово, (12.09.2018); в програмата: Цезар Франк, Ф. Пуленк и К. Дебюси – *сонати за виолончело и пиано (35 т.)*

2. **Камерен концерт за двама пианисти**, съвместно с Иво Калчев – зала Синпура, Консерватория Синпура, Сингапур (28.06.2019); в програмата: Ф. Пуленк – *Соната за 4 ръце*, С. Барбър – *Сюита за 4 ръце „Souvenirs” Op. 28 (Waltz, Pas de deux, Hesitation-Tango)*, А. Дворжак – *Славянски танци, Op. 72, No. 2*, М. Мошковски – *Испански танци Op. 12, Nos. 1 & 2*, Й. Брамс – *Унгарски танци Nos. 2 & 5*, С. Рахманинов – *Из „Шест пиеси за 4 ръце“ op.11 (Руска песен, Валс, Романс, Слава) (35 т.)*

3. **Камерен концерт „Романтични диалози“**, посветен на 200 години от рождението на Цезар Франк, съвместно със Стоимен Пеев и Йордан Димитров (цигулка), Иво Кръстев (виола) и Христо Танев (виолончело) - Международен музикален фестивал „Софийски музикални седмици“, камерна зала България, (06.06. 2022); в програмата: *Клавирните квинтети на Антонин Дворжак и Сезар Франк (35 т.)*

4. **Два камерни концерта „Шедьоври на младостта“**, съвместно с Йордан Димитров (цигулка) и Христо Танев (виолончело) – Празници на изкуствата „Аполония 2022“, Созопол (04.09.2022) и „Музикални вторници“, зала БИАД, София (01.11.2022); в програмата: Д. Шостакович – *Клавирно трио op.8*, С. Рахманинов – *Елегично трио №1* и Цезар Франк – *Клавирно трио op.1 №1 (35 т.)*

За раздел В – 140 точки при необходими 100

Група от показатели Г

В рамките на тази група от показатели доц. Е. Дикова в подточка 13 представя следните водещи творчески изяви, които не са основен реабилитационен труд:

1. **Камерен концерт**, съвместно с Яна Михайлова (флейта) – Международен музикален фестивал „Софийски музикални седмици“, зала БИАД (15.06.2021); В програмата: Карл Филип Емануел Бах - *"Хамбургска" соната Wq133 Сол мажор*, Ф. Шуберт - *Интродукция и вариации "Troickne*

Blumen" за флейта и пиано, С. Прокофиев - Соната за флейта и пиано оп. 94 Ре мажор

2. **Клавирен концерт** с творби от Красимир Тасков за 4 ръце, съвместно с проф. д-р Александър Василенко, зала АМГИИ „Проф. А. Диамандиев“, Пловдив (10.12.2021); в програмата: 4 Бурлески (Сюита из балета - бурлеска "Царе на лудориите"), „Триптих“ (Багатела, Заклинание и Остинато), „Взаимност“. Концертът е излъчван директно чрез стрийминг в платформата YouTube.

3. **Авторски компактдиск** „Клавирните творби на Красимир Тасков за четири ръце“ по проект на НФК, продуцент СОНАРТ ЕООД, съвместно с проф. д-р Александър Василенко. Компактдискът съдържа пет клавирни цикъла (Две пиеси – Новелета и Танц; „Триптих“ (Багатела, Заклинание и Остинато); „Взаимност“; 4 Бурлески (Сюита из балета - бурлеска "Царе на лудориите"); „Три ритуални движения“)

Като цяло за раздел Г фигурират 180 точки при необходими 150

Група от показатели Д

Тук чрез показателите в подточка 19 – „Рецензии за реализирани авторски продукти или творчески изяви в специализирани издания в областта на изкуствата“, събраните точки напълно отговарят на необходимото количество.

За раздел Д – 80 точки при необходими 80

Група от показатели Е

Показателно впечатляващи са професионалните активи на доц. Е. Дикова, констатирани в рамките на тази група (касаещи многобройните участия като член на жури на международни и национални конкурси, реализираното ръководство на майсторски класове и личните награди, присъдени от професионални форуми и организации).

За раздел Е – 210 точки при необходими 120

Ще споделя някои мои лични впечатления от изпълнителския и преподавателския облик на доц. д-р Елена Дикова:

Елена Дикова се ползва със заслужено висока репутация сред колегите и по-широката публика със своята изпълнителска (концертна и звукозаписна) дейност. Бих изтъкнал по-специално нейните впечатляващи изяви като участник в разнородни камерни формации, по традиция във взаимодействие с известни наши изпълнители. Безспорен е посоченият в приложената справка факт, че нейните концертни програми са построени с ясна стилова, жанрова и драматургична конструкция; изпълненията на мащабни камерни цикли за дуо, трио и квинтет са важна част от нейния интерпретаторски облик, а фестивалните участия представляват концертни програми, съчетаващи традиционно изпълнявани творби с рядко представяни шедеври на камерното музициране. Яркото артистично присъствие на Е. Дикова илюстрира по максимално убедителен начин базисното значение на пианото като основа за всеки камерен състав; нейният почерк се отличава с изключително адекватно звуково и агогично взаимодействие, високо техническо майсторство, впечатляваща стабилност и максимално отговорно отношение към нотния текст, със задълбочено вникване в характерните фактурни и стилистични особености. Самият аз имах непосредствения шанс да разчитам на нейните високи професионални и личностни качества при съвместния ни звукозаписно-концертен проект с изпълнението на творби за четири ръце на Красимир Тасков – констатирам с удоволствие качествения резултат и осезаемия комфорт при това партниране.

Познавам достатъчно добре доц. Елена Дикова и в качеството ѝ на педагог благодарение на отдавнашната и актуална, осъществявана успоредно от нас преподавателска практика в катедра „Пиано“ на ТКДФ – НМА „Проф. Панчо Владигеров“ и в НМУ „Любомир Пипков“ – София. Бих охарактеризирал нейния педагогически почерк по следния лаконичен начин: висока компетентност, отговорност, възискателност и пунктуалност – извънредно необходими качества за постигане на непосредствен позитивен резултат в учебния процес. Тези професионални качества традиционно водят до очевиден успех и по естествен начин проектират върху развитието

и изявите на нейните възпитаници. Присъствието на Е. Дикова като член на жури и ръководител на майсторски класове в редица международни фестивали и конкурси е убедително доказателство и ярък атестат за нейната професионална компетентност.

Въз основа на изрядната документация, напълно отговаряща на необходимите критерии, на професионалната състоятелност на кандидата и на личните си впечатления, аз напълно убедено давам своя положителен глас за заемане на академичната длъжност „професор” в професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство от доц. д-р **Елена Дикова**.

София, 01.01.2023 г.

Проф. д-р Александър Василенко

Ръководител на катедра „Пиано“ към ТКДФ,
НМА „Проф. Панчо Владигеров“